WijzijnAdviesraadArnhem
Wmo

WijzijnAdviesraadArnhem
Jeugd

College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Arnhem, 8 september 2018

Onderwerp: Verordeningen Wmo en Jeugdhulp

Geacht college,

ALGEMEEN
Voor aanvang van de zomervakantie 2018 is een procedure afgesproken waarbij de Adviesraden betrokken zouden worden bij de actualisering van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en Verordening jeugdhulp (inclusief 'Nadere regels') die per 1 januari 2015 in werking zijn getreden. Deel van de gemaakte afspraken is geweest dat (vertegenwoordigers van) de Adviesraden mondeling geïnformeerd zouden worden over de door de gemeente Arnhem noodzakelijk geachte wijzigingen. Daartoe hebben de Adviesraden tevoren per e-mail een aantal notities betreffende dit onderwerp ontvangen en ook is er – binnen het krappe tijdschema – gelegenheid geweest tot mondeling overleg.

Namens de Adviesraden spreken wij uit dat, hoewel deze werkwijze onder de nodige tijdsdruk heeft plaatsgevonden, de procedure duidelijk is geweest en dat de wijze waarop wij hebben overlegd constructief is geweest. In het slot van de overlegfase is een aantal 'Aanbevelingen' ingediend waarop de gemeente heeft gereageerd. Vanwege tijdsdruk heeft over de 'reactie gemeente' op Aanbevelingen geen inhoudelijk overleg kunnen plaatsvinden, maar die reactie is zodanig helder dat de Adviesraden hieronder een aantal Adviezen kunnen geven over het voorgenomen raadsvoorstel. Wij hopen dat onze Adviezen leiden tot de door ons gevraagde aanpassingen.

ADVIEZEN
In onderstaand Advies aan u als college richten wij ons op wat in het overleg de afgelopen weken naar voren is gekomen als centrale factor in de werkwijze: het maatwerk.
In de gesprekken die zijn gevoerd met de beleidsmedewerkers en ook uit de reactie daarop blijkt dat ook de gemeente Arnhem van mening is dat 'maatwerk' essentieel is. Via de (keukentafel-) gesprekken moet gezocht worden naar de voor het individu meest ideale oplossing: 'op maat'.
In een eerdere fase van het overleg hebben wij voorgesteld over 'maatwerk als uitgangspunt' in een preambule een passage op te nemen.

De schriftelijke reactie van gemeente op deze aanbeveling is ook helder:
In de toelichting op de verordeningen en in het raadsvoorstel benadrukken we dat maatwerk/doen wat nodig is het uitgangspunt is en blijft bij de uitvoering van de Wmo/Jeugdwet. Dit uitgangspunt is ook nadrukkelijk opgenomen in de opdracht aan de sociale wijkteams. Vanuit de gemeente zullen we hierop blijven sturen. De hardheidsclausule in de verordeningen maakt ook mogelijk dat we in voorkomende gevallen kunnen afwijken van de normen in de verordening.

Anders gezegd: een preambule is niet nodig omdat in de toelichting voldoende duidelijk is geformuleerd dat maatwerk het uitgangspunt is. Wij zijn verheugd te lezen dat de gemeente het inhoudelijk eens is met onze aanbeveling en wij wijzen erop dat het o.i. essentieel is dat de toelichting op de Verordening ook in juridische zin deel uitmaakt van de verordening.

Advies 1:
MAATWERK ALS UITGANGSPUNT

> **De Adviesraden dringen er op aan bij de definitieve tekst van de Verordeningen ervoor te zorgen dat de toelichting op de verordening waarin staat dat 'maatwerk' het uitgangspunt moet zijn een juridisch onderdeel is van deze verordening (en geen losstaande toelichting).**

Op basis van de gevoerde overleggen en de schriftelijke reactie op de aanbevelingen is ons (steeds) duidelijker geworden dat maatwerk ook voor de gemeente essentieel is. Wij zijn verheugd dat de gemeente het belang van maatwerk onderschrijft. Het noemen van maximumbedragen kan echter niet samengaan met het leveren van maatwerk. In een theoretisch model kan de uitwerking van het model mogelijk gaan zoals het college zich voorstelt. In de praktijk echter, zo hebben wij begrepen, werkt het contrair.
In de praktijk wordt tijdens het keukentafelgesprek met de burger niet altijd begonnen met maatwerk. Het gesprek wordt veelal gevoerd aan de hand van de lijst met de maximale bedragen. Slechts zeer zelden wordt daadwerkelijk de mogelijkheid geboden het maximumbedrag te overschrijden. Als vervolgens blijkt dat dit niet conform de wensen (het 'maatwerk') is, staat de mogelijkheid tot een beroep op de hardheidsclausule open. Uit de gepresenteerde getallen blijkt dat overschrijding van het bedrag €12.500,- voorkomt.
Kortom: naar onze overtuiging is het leveren van maatwerk niet te verenigen met het hanteren van een maximumbedrag.

Advies 2:
MAXIMUM-BEDRAGEN WIJZINGEN IN RICHTBEDRAGEN

> **De Adviesraden stellen voor de in de verordening genoemde 'maximum-bedragen' te wijzigen in 'richtbedragen' omdat dit overeenkomt met de intentie zoals de gemeente deze bepleit en heeft beschreven.**

Wat betreft het grensbedrag primaat verhuizing wijzen wij erop dat het bezwaar hiertegen te ondervangen is door het hierboven genoemde advies 1 ('maatwerk') over te nemen. Uit diverse onderzoeken blijkt dat het streven juist moet zijn burgers in hun vertrouwde netwerk te laten blijven (mantelzorg door de buurt!) en een verplichte verhuizing staat hier volledig haaks op. Volledigheidshalve willen wij erop wijzen dat het 'nieuwe' bedrag van 12.500 euro niet toereikend is om enkele aanpassingen in een bestaande woning te realiseren. Dit betekent dat de burger gedwongen wordt te verhuizen en dat gaat (veel) meer kosten. Alleen al verhuis- en inrichtingskosten zullen snel meer bedragen dan het nu genoemde maximum. Als het iemand betreft in een koopwoning komen daarbij ook nog transactie-, notaris- en makelaarskosten en het is duidelijk dat dit zeker niet tot 'maatwerk' leidt. Het tot nu toe genoemde bedrag van 25.000 euro is als 'richtbedrag' een realistischer optie.

Advies 3) PRIMAAT VERHUIZING

De Adviesraden zijn ervan overtuigd dat het genoemde grensbedrag primaat verhuizing (ook als 'richtbedrag') ten enenmale onvoldoende is en bevelen derhalve aan als (richt)bedrag op te nemen: 25.000 euro.

Keuzevrijheid voor de burger is één van de uitgangspunten die beschreven is in de Wmo. PGB is een vorm om keuzevrijheid juist te bevorderen. . Mogelijk is het (nog meer) afschalen een negatieve prikkel tot het inzetten van het PGB; iets wat de Adviesraden sterk betreuren. Belangrijk is de burger actief te maken c.q. te versterken in het zoeken naar en het organiseren van de hulp/zorg die men nodig heeft. Juist 'PGB-burgers' zijn actief in het zelf organiseren van de gewenste hulp.
De grens van de afschaling zou wat ons betreft dusdanig 'moeten' zijn dat een PGB toereikend is om een hulpverlener in te zetten. Het is ons op dit moment niet bekend in hoeverre in andere gemeenten een dergelijke werkwijze gevolgd wordt en welke effecten dit mogelijk zou hebben. Alvorens over de consequenties van de 'afschaling' een definitief advies te geven, zouden wij eerst moeten beschikken over meer – vergelijkbare – cijfers. Vooralsnog is onze ervaring dat de huidige budgettering PGB belemmeringen oplevert voor de burger met betrekking tot prijs, kwaliteit en beschikbaarheid van de inkoop.

Advies 4) TARIEF PGB MOET TOEREIKEND ZIJN

De Adviesraden stellen voor op dit moment geen aanpassingen te doen in de PGB budgettering. Eerst is onderzoek nodig naar de gevolgen voor de inkoopmogelijkheden van de burgers. Cruciaal daarbij is dat duidelijk moet blijken dat een lager bedrag geen drempel opwerpt voor gebruik van PGB.

Een belangrijk kenmerk van een PGB is dat de burger zelf kan kiezen wie de benodigde zorg kan leveren. Daarover dient voldoende en goede informatie beschikbaar te zijn. In veel gevallen zullen burgers, onvoldoende bekend met en onwetend over het gemeentelijke beleid, in een eerdere fase het 'hoofd in de schoot hebben gelegd'. Immers: dikwijls zijn het niet de meest weerbare burgers die in deze situatie terecht komen. De budgethouder moet erop gewezen worden dat men 'medewerkers' kan kiezen op specifieke kwaliteiten, iemand die de benodigde competenties heeft. Op dit moment wordt met name getoetst op diploma's en minder op concrete resultaten.

Advies 5) TOETSEN OP RESULTAAT

De Adviesraden zijn van mening dat bekeken moet worden of er criteria ontwikkeld kunnen worden om de gewenste hulp of ondersteuning bedrijfsmatig (door zorginstellingen) adequaat uit te laten voeren. Het zou beter zijn te kijken naar het resultaat: welke inzet moet er geleverd worden en is de persoon die daarvoor in het kader van PGB wordt aangezocht, in staat deze hulp te verstrekken.

SAMENVATTEND

De Adviesraden Jeugdhulp en Wmo hebben in bovenstaande reactie vijf adviezen gegeven:

1. Alsnog juridisch sluitend formaliseren dat 'maatwerk' het uitgangspunt is.
2. Genoemde bedragen in overeenstemming met de intentie van de verordening benoemen als 'richtbedragen' (in plaats van maximum-bedragen).
3. Grensbedrag verhuizing aanpassen.
4. Geen aanpassingen in PGB-budgetten tot nader 'onderzoek' is gedaan naar afschaling PGB-tarief.
5. Nader onderzoek naar criteria PGB.

Indien er uwerzijds behoefte bestaat aan een (mondelinge) toelichting, zijn wij daartoe uiteraard te allen tijde bereid. In verband met de transparantie van het overleg verzoeken wij u deze brief met onze adviezen (waarvan wij uiteraard hopen dat u deze zult overnemen) te gelegener tijd met uw definitieve voorstel aan de gemeenteraad mee te sturen.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraden Jeugdhulp en Wmo,

Martin Knoop – voorzitter Adviesraad Wmo
Hanneke Bakx – voorzitter Adviesraad Jeugdhulp

Cc: Gerard Fidder